

ня прав, що стосуються вільного пересування осіб, це також має відноситися до порушень обов'язків стосовно обміну посвідчення водія.

37. Вважати особою, яка не обміняла посвідчення водія, такою, що не має відповідного посвідчення, що тягне за собою кримінальні покарання (навіть якщо й тільки фінансового характеру), подібне до тих, що передбачені національним законодавством, що розглядається у цій справі, буде непропорційним тяжкості наслідків такого правопорушення.

38. Як зазначив національний суд, обвинувачення у кримінальній справі матиме наслідки для здійснення особами торговельної або професійної діяльності або для самозайнятих осіб, зокрема для отримання доступу до певних сфер діяльності, що спричинить порушення свободи пересування.

39. Відповідь на другу частину питання, порушеного національним судом, полягає у тому, що, враховуючи наслідки, які можуть виникнути у межах національної правової системи, що розглядається у цій справі, ст. 52 Договору про ЄС передбачає, що керування транспортним засобом особою, яка могла, але не отримала посвідчення водія приймаючої держави в обмін на посвідчення, видане іншою державою-членом, протягом встановленого строку, не вважається керуванням без посвідчення водія і не підлягає покаранню шляхом позбавлення волі або накладення штрафу.

Правові позиції Верховного Суду

Адміністративна юрисдикція

ПРО ОБСТАВИНИ, ЩО ПІДЛЯГАЮТЬ ВСТАНОВЛЕННЮ ПРИ РОЗГЛЯДІ ПОЗОВУ ПРО ВИЗНАННЯ НЕДІЙСНОЮ ПОДАТКОВОЇ КОНСУЛЬТАЦІЇ*

21 травня 2015 р. товариство з обмеженою відповідальністю (далі – ТОВ) звернулося до суду з адміністративним позовом до Головного управління державної фіскальної служби (далі – ДФС) у Львівській області, в якому просило визнати недійсною податкову консультацію Головного управління ДФС у Львівській області, що оформлена листом, та зобов'язати Головне управління ДФС у Львівській області надати нову податкову консультацію на запит.

* Витяг із постанови Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 20 лютого 2018 р. в адміністративній справі № 813/2617/15, сформований Л. Сидоровою.

Позовні вимоги обґрунтовані тим, що надана відповідачем податкова консультація не відповідає вимогам статті 52, 53 Податкового кодексу України (далі – ПК України), у зв'язку з чим відповідач зобов'язаний її скасувати та надати нову податкову консультацію з урахуванням висновків суду.

Постановою Львівського окружного адміністративного суду від 23 червня 2015 р., залишеною без змін ухвалою Львівського апеляційного адміністративного суду від 8 жовтня 2015 р., у задоволенні адміністративного позову відмовлено з посиланням на те, що податкова консультація як форма оприлюднення офіційного розуміння положень законодавства, що регулює податкові правовідносини, не породжує жодних юридичних наслідків, адже за своїм змістом не є рішенням суб'єкта владних повноважень, а також не є нормативно-правовим актом та не створює і не припиняє права чи обов'язку особи, а є лише допомогою контролюючого органу конкретному платнику податків щодо практичного використання конкретної норми закону. Жодних управлінських висновків податкова консультація не може містити, так само як і обов'язок вчиняти будь-які дії позивачу не приписує.

ТОВ подало касаційну скаргу, в обґрунтування якої зазначило, що податкова консультація є актом індивідуальної дії, отримання якої породжує для платника податків певні юридичні наслідки, зокрема, є підставою для звільнення від відповідальності платника податків, який діяв відповідно до наданих такою консультацією роз'яснень із питань практичного застосування окремих норм податкового законодавства.

Касаційний адміністративний суд у складі Верховного Суду постановою від 20 лютого 2018 р. задовольнив частково касаційну скаргу з огляду на таке.

Відповідно до пп. 14.1.172 п. 14.1 ст. 14 ПК України податковою консультацією є допомога контролюючого органу конкретному платнику податків стосовно практичного використання конкретної норми закону або нормативно-правового акта з питань адміністрування податків чи зборів, контроль за справлянням яких покладено на такий контролюючий орган.

Згідно з пунктами 52.1, 52.2 ст. 52 ПК України за зверненням платників податків контролюючі органи надають безоплатно консультації з питань практичного використання окремих норм податкового законодавства протягом 30 календарних днів, що настають за днем отримання такого звернення даним контролюючим органом. Податкова консультація має індивідуальний характер і може використовуватися виключно платником податків, якому надано таку консультацію.

Відповідно до ст. 53 ПК України не може бути притягнуто до відповідальності платника податків, який діяв відповідно до податкової

консультації, наданої йому у письмовій або електронній формі, а також узагальнюючої податкової консультації, зокрема, на підставі того, що у майбутньому така податкова консультація або узагальнююча податкова консультація була змінена або скасована.

ПК України чітко врегульовано правовий статус податкової консультації як акта індивідуальної дії, який може бути предметом судового оскарження в порядку адміністративного судочинства.

Отже, отримання індивідуальної податкової консультації, зміст якої відповідає нормам чинного законодавства, є юридичним фактом, що є підставою для звільнення від відповідальності платника податку, який діяв відповідно до наданих такою консультацією роз'яснень із питань практичного застосування окремих норм податкового законодавства.

Платник податків може оскаржити до суду як правовий акт індивідуальної дії податкову консультацію контролюючого органу, викладену в письмовій або електронній формі, яка, на думку такого платника податків, суперечить нормам або змісту відповідного податку чи збору. Визнання судом такої податкової консультації недійсною є підставою для надання нової податкової консультації з урахуванням висновків суду.

При цьому дослідженню в справах про визнання протиправною та скасування податкової консультації підлягають обставини щодо: поставлених у зверненні платника податків про надання податкової консультації питань; викладених у податковій консультації відповідей; відповідності зазначених у податковій консультації висновків нормам або змісту відповідного податку чи збору.

Неналежне дослідження вказаних обставин свідчить про передчасність судового рішення про відмову у задоволенні позову.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 242, 345, 349, 353, 356 Кодексу адміністративного судочинства України, суд касаційної інстанції дійшов висновку про скасування постанови Львівського окружного адміністративного суду від 23 червня 2015 р. та ухвали Львівського апеляційного адміністративного суду від 8 жовтня 2015 р. у справі 813/2617/15 та направлення справи на новий розгляд до суду першої інстанції.

Ratio Decidendi

ЮРИДИЧНИЙ ПОРТАЛ

Професійний помічник суддів,
адвокатів та прокурорів

<http://rd.ua>